

BAHR

Utenlandske aktører i norsk bygg- og anleggsnæring – Rettslige implikasjoner

Advokat dr. juris Jan Einar Barbo
Advokatfirmaet BAHR AS

Entreprisejuridisk seminar
Farris Bad, 6. september 2019

#8754376

«Utenlandske aktører»

- Utenlandske *individer* som arbeider på bygg- og anleggsprosjekter
- Utenlandske *selskaper* som aktør/kontraktspart – især på entreprenørsiden

Utenlandske aktørers inntog i norsk byggebransje

- Generelt økt internasjonalisering
- EU/EØS – de fire friheter
- Anskaffelsesregelverket (for offentlige prosjekter)
 - Smitteeffekt på private prosjekter
- Forenklede kommunikasjonsmuligheter / anbudssystemer
- Lønnsnivået i Norge

Noen umiddelbare konsekvenser

- Ulikt språk og ulik kultur
- Sosial dumping er blitt en høyaktuell problemstilling
- Utfordring for praktisk samarbeid og koordinering på byggeplassen
 - Ikke tilstrekkelig for aktørene og især byggherren å sørge for tilstrekkelig kontraktsregulering – disse utfordringene må følges opp med praktisk handling
- Ofte mindre kjennskap til utenlandske entreprenører
 - Økt vektlegging av kvalifikasjonskriterier – soliditet / gjennomføringsevne?
- Ulike tradisjoner mht. grad av detaljprosjektering
 - Hva skal prosjekteres og hva skal overlates til den utførende?
 - Burde BH i større grad bidra til forventningsavklaringer på dette området?

SHA – Byggherreforskrift og Internkontrollforskrift

- Både byggherre og entreprenører har SHA-plikter i et byggeprosjekt
- BHs SHA-plan «skal være lett tilgjengelig og gjøres kjent på byggeplassen»
 - På hvilket språk?
- Arbeidstakere og verneombud skal «på en forståelig måte» informeres om «alle» SHA-tiltak på bygge- eller anleggsplassen
 - Praktisk oppfølging av dette?
- Krav til språkkunnskaper/-forståelse blant nøkkelmedarbeidere
 - Ofte adekvat regulert i konkurransegrunnlag/kontrakt
 - Men erfaring indikerer at den praktiske gjennomføringen er mer varierende

Kontrakten: Praktiske og prinsipielle spørsmål

- Hvilken standardkontrakt skal benyttes?
 - NS 84xx? FIDIC? NF/NTK? Annet?
- Kontraktsspråk
- Utarbeidelse av konkurransegrunnlag på engelsk?
 - Alternativet kan være *oversettelser* som BH ikke får innsyn i
 - Med dramatiske misforståelser til følge
- Prosjektkommunikasjon – språk
- Tvisteløsning

Utenlandske entreprenører og norsk regelverk

- Krav til *skriftlig dokumentasjon* i TEK17 kapittel 2
 - Dokumentasjon av funksjonskrav gjennom «*preaksepterte ytelser*» eller *analyser*
 - Dokumentasjon av kravoppfyllelse gjennom bruk av Norsk Standard eller likeverdig standard
 - Dokumentasjon av at utførelse og produkter er i samsvar med produksjonsunderlaget
- Realiteten i regelverket kommer undertiden som en overraskelse på utenlandske aktører, og da ofte for sent til at kravene *kan* oppfylles
- NS 8407: «*Prosjektering ... og utførelse skal ... være i samsvar med Norsk Standard og allment aksepterte normer*»
 - Allment aksepterte *i Norge?*

Utenlandske entreprenører og norsk regelverk (2)

- Holdningen (også blant enkelte norske aktører) om at «godt nok» er tilstrekkelig
- Det ovennevnte en utfordring for norske byggherrer
- Utenlandske aktørers kjennskap til og forståelse for regelverket må følges tettere opp enn med norske aktører. «Better safe than sorry»
- Smlgn. tilsvarende utfordringer i offshore-næringen
 - Særnorsk regelverk (Petroleumstilsynet m.v.)
 - NORSOK-standarder m.v.

NS-kontraksstandardene

- Utfordring for utenlandske aktører
- Undertiden uvant tilnærming i NS-standardene for utenlandske aktører:
 - Mye overlates til bakgrunnsretten
 - Tungt tilgjengelig mangelsregulering
 - Formalisme – varslingsregler og søksmålsfrister, etc.
 - Reguleringen av endringer og forsinkelse/svikt i byggherrens ytelser er blitt kompleks
 - Ingen global ansvarsbegrensning
- Er oversettelsene av NS-standardene gode nok?

Alternativer til NS-standardene

- NF/NTK på land
 - Omdiskutert...
- FIDIC
 - 2017-versjonen av «Yellow Book» har 126 sider tekst mot ca. 35 sider i NS 8407
 - Tungt tilgjengelig og uvante mekanismer for dem som er vant til Norsk Standard
- Andre alternativer?

En observasjon og et spørsmål til slutt

- Det savnes en engelskspråklig, internasjonal entreprisestandard som er mindre anglosaksisk i tilnærmingen enn FIDIC
- Burde Standard Norge utarbeide engelskspråklige standarder basert på NF/NTK som er tilpasset bygge-/anleggsarbeid på landjorden?
 - Er NS 8407 tilstrekkelig ved eksempelvis omfattende anleggsarbeider eller ved EPC-kontrakter vedrørende kompliserte prosessanlegg på land?
 - Det er en årsak til at NTK er på full fart inn i deler av bransjen...
 - Og NTK *må* uansett tilpasses, og deler av reguleringen føles fremmed i norsk bygg-og anleggsnæring
 - Tar næringen og Standard Norge ballen?
